

"Det går ein stor vilje gjennom verden"

Taler
Harald 5

Dato
31 desember 2017

Sted
NRK1 og TV2

Omstendigheter
Nyttårstale

- 1 "Det går ein stor vilje gjennom verden" skriver Åse-Marie Nesse i et av sine dikt.

Denne viljen får alt levende til å strekke seg mot lyset. Den gjør at vi helst vil hjelpe når vi ser at noen trenger det. Den gjør at de fleste av oss står opp til en ny dag uansett hva som vil møte oss.

Vi lever i en tid da den gode viljen ikke alltid er det mest synlige. Vi får inntrykk av at verden er preget av konflikt, uro og motsetninger. Historiene om menneskers onde handlinger og lidelsene det påfører andre, er mange. Det kan være lettere å kjenne kulden og frykten enn varmen og styrken.

Men nettopp derfor trenger vi å minne oss selv og hverandre på den gode kraften som tross alt går gjennom verden, som bor i hvert eneste menneske.

15 For vi møter den overalt. Vi møter denne kraften i form av mennesker som gjør en innsats for andre. Vi møter den i enkelthistoriene om mennesker som ber om hjelp i en vanskelig situasjon - og alle dem som strømmer til og vil bidra. Vi møter den som en personlig indre kraft hos dem som klarer å reise seg og begynne et nytt liv. Og vi møter den i den store, bærende frivilligheten som landet vårt er tuftet på.

Hvert lille samfunn i Norge består av vaffelstekere, kaffekokere, fotballtrenere, besøksvenner, villige hender og store hjerter som vi ikke hadde klart oss uten. En eldre dame fra Vegårshei jeg møtte, sa det slik: "Frivillig arbeid gir en god følelse - da har en ikke taksameteret på."

Kjernen i frivilligheten er nettopp at vi gjør noe fordi vi synes det er riktig og

30 viktig, ikke for personlig økonomisk vinning. Med dugnadsånd har vi gjennom generasjoner skapt det fundamentet vi står på sammen i dag. Og styrken ligger nettopp i at vi har skapt det sammen - med våre egne hender, at vi har gitt av vår tid, delt av vår kunnskap og vårt engasjement.

35 I Norge er vi så heldige å ha en relativt stabil økonomi, et solid styresett og et samfunn basert på stor grad av tillit. Allikevel - på denne tiden i fjor var usikkerheten stor. Nedgangen i oljenæringen gjorde at mange ble arbeidsledige. For den enkelte som enda mangler en jobb å gå til, er situasjonen fremdeles vanskelig. Men som nasjon ser vi en ny optimisme.

40 Den springer ut fra at vi ble tvunget til å tenke nytt.

Det har vi gjort utallige ganger tidligere i Norge. Vi har en omstillingsevne som vi nyter godt av i vanskelige tider. Det siste året har jeg nok engang sett stor vilje og imponerende kraft hos enkeltmennesker og miljøer for å skape nye
45 arbeidsplasser.

Jeg blir både glad og optimistisk av det jeg ser. Det er en nyttig påminnelse om at det på sikt også kan komme noe godt ut av de vanskelige periodene.

50 Av alle ressurser dette landet har, er mennesker den største rikdommen. Spesielt er barna og ungdommene våre dyrebare for oss. Vi har flott ungdom - med både kunnskap, sosial ansvarlighet og oppdrift - som er fullt i stand til å ta landet vårt inn i en ny tid.

55 Samtidig gjør det meg fortvilet å høre om alle de unge som sliter psykisk - og at noen til slutt ikke orker å leve lenger.

Da Dronningen og jeg i sommer inviterte til hagefest på Maihaugen, holdt en ung kvinne en sterk appell om dette. Hun sa blant annet: "Jeg ønsker meg et
60 samfunn der vi tør å se hverandre inn i øynene og si: Her er jeg, og jeg bryr meg om deg."

Jeg kunne ikke vært mere enig. På denne enkle måten kan vi faktisk redde liv. Vår aller viktigste ferdighet som medmennesker er evnen til å forstå hvordan et
65 annet menneske har det.

Jeg har snakket mye om mobbing gjennom tidene - og jeg har ikke tenkt å gi meg med det. For tenk hva det kunne bety om vi bare bestemte oss for at i Norge skal vi ikke mobbe hverandre!

Alle har noe godt i seg. Også de som mobber og som trakasserer andre - enten det er gjennom ord eller handling. Den sterke viljen som bærer oss kan også brukes til dette: Å bestemme seg for å slutte å mobbe. Å oppføre oss ordentlig mot hverandre. På samme måte som de som blir mobbet velger å stå opp til enda en ny dag - på tross av det de aner komme - også denne dagen.

Landet vårt er fra gammelt av bygget på sterk vilje til overlevelse og selvstendighet. Jeg tror naturen og historien vår har formet oss som folk. Vi har måttet leve med naturkreftene og skape liv og leveveier på tross. Vi har i flere perioder opplevd å være under fremmed styre - og har måttet kjempe for vår frihet. Det har blant annet lært oss å verne om likeverd og menneskerettigheter - både hjemme og ute.

Vi må ikke glemme historien vår - ellers kan vi komme til å skusle bort frihetene og fremskrittene vi møysommelig har opparbeidet. Og vi kan komme til å glemme solidariteten med andre som fremdeles står midt i kampen for grunnleggende rettigheter.

Det gjelder også kampen for likestilling og for barnas beste. Dette arbeidet har vært drevet av enkeltmenneskers sterke vilje og utholdenhet. Etter hvert har hele samfunnet støttet opp om dette arbeidet og fulgt etter - så vi sammen har kommet et stykke videre som nasjon. Men samfunnet er i stadig endring. Og arbeidet er ikke gjort en gang for alle. Vi må være våkne så ingen grupper faller utenfor. Vi trenger både gutter og jenter, kvinner og menn med all slags bakgrunn, erfaring og personlighet med oss for å skape et godt samfunn der alle får bidra på sine premisser.

I Åse-Marie Nesses dikt står det videre om den store viljen som går gjennom verden:

"Den lokkar fram vindruer i lavastein
Den let tørstande palmar bere frukt
Den sår solsikkefrø mellom tistlar"

Skaperverket er fullt av liv som vi mennesker har blitt gitt å forvalte. Kunnskap

er nøkkelen til å handle klokt. For viljen er der!

110 Viljen slår blant annet ut i en grønn teknologisk eksplosjon som nå pågår for
fullt. Nesten ingen skaper lenger noe uten å ha med et miljøperspektiv. Bare dét
er et stort fremskritt fra noen få år tilbake.

115 Vi må verne om det vi holder høyt i det norske samfunnet. Vi må være på vakt
for tilbakeslag på områder der kvinner og menn har arbeidet i generasjoner for å
ta oss dit vi er i dag - enten det gjelder kampen for menneskerettigheter, kvinners
frihet eller barns trygghet. Om det gjelder vern av naturen eller dugnadens
samlende kraft.

120 Hvert eneste menneske ser verden og samfunnet vi er en del av fra sin egen
synsvinkel. Når vi diskuterer hva som er "det norske", åpner det dermed for over
5 millioner ulike fortellinger om hvem vi er. Derfor er det ikke å undres over at
fortellingene blir forskjellige, og at vi vektlegger ulike verdier.

125 Når man bor utenlands, blir blikket på Norge ekstra klart. Jeg vil i kveld spesielt
hilse alle dere som er i tjeneste i andre land.

Noe av det aller viktigste ved det norske samfunnet er kanskje det som for oss er
så naturlig at vi nesten tar det for gitt:

130 At vi har fred og frihet,
At alle har muligheter,
At vi kan få en ny sjanse når vi mislykkes.

135 Det er et hederstegn for et samfunn at vi har lov til å prøve og feile. At vi kan
falle - men allikevel bli gitt nye sjanser ved å være mennesker for hverandre - som
dypest sett vil hverandre vel.

Derfor vil jeg - på denne årets siste dag - minne oss alle om at: "Det går ein stor
vilje gjennom verden"

140 Den gir oss mot til å kjempe for det vi har kjært.
Den gjør at vi reiser oss igjen og igjen.
Den gir oss kraft og klokskap til å gi hverandre en sjanse til.

Godt nytt år!

Kilde

slottet.no

150

Emner

Fremtiden, Frivillighet, Miljøvern, Mobbing, Nyttårstale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/det-gar-ein-stor-vilje-gjennom-verden>

155

160

165

170

175

180